

tur atrastās senlietas. Pētnieki izrakumos iegūto materiālu datēja, izmantojot radioaktīvā oglekļa ^{14}C metodi un atradumu (keramika un metāla artefakti) tipoloģiju, taču jāņem vērā, ka šāda datēšana nav tik precīza, kā lietojot dendrohronoloģisko metodi. Tagad situācija ir mainījusies – un zinātniekiem ir radusies iespēja analizēt atrastos koka priekšmetus un konstrukcijas ar dendrohronoloģisko metodi.¹ Pašlaik iegūtie dati aptver periodu no 8. līdz 14. gadsimtam pirms Kristus. Šis referāts vēlreiz apliecina nepieciešamību saglabāt vēsturiskos kokus, jo šodienas tehnoloģijas ļauj datēt objektus, kurus nebija iespējams precīzi datēt pirms vairākiem desmitiem gadu. Līdzīga tendence tika aplūkota pēdējā referātā, kurš bija saistīts ar dendrohronoloģiju, – “Dendrohronoloģiskās un arheoloģiskās datēšanas nesakrītība, Tūras (Francija) gadījums: vai klimata jautājums?” (*Dendrochronology and archaeological datations, cases of discordance at Tours: a climatic question?*). Referāta autori (*Alain Ferdière, Anne-Marie Jouquand*) vērsa uzmanību uz arheoloģijas tipoloģijas nesakrītību ar dendrohronoloģiskās metodes rezultātā iegūtajiem datējumiem.

Francijas pārstāvji konferences dalībniekiem bija sarīkojuši neformālas vakariņas Moršēnas pilī (*Château de Morchène*), lai stiprinātu studentu un zinātnieku sadarbības tīklu, veidotu jaunās saites, kā arī iepazīstinātu viesus ar franču kultūru un vietējām tradīcijām. Šī pils, kas bija bagāto francūžu lauku rezidence, atrodas Sensīrenvalas (*Saint-Cyr-en-Val*) komūnā, aptuveni 10 kilometrus no Orleānas. Pašlaik greznajā ēkā iekārtots viesību nams.

Nobeigumā jāatzīmē, ka drīzumā visu konferencē prezentēto referātu un stenda referātu kopsavilkumus varēs lejupielādēt Koka gadskārtu izpētes asociācijas (*ATR*) mājaslapā – <http://www.tree-ring.org/content/trace>, tāpat šajā vietnē ir iespējams iepazīties ar iepriekšējo konferenču referātu rezultātiem. Par 2012. gada konferences norises vietu pagaidām informācijas nav, tāpat konferences biznesa tikšanās laikā šis jautājums netika līdz galam izspriests.

Madara Petrova

STARPTAUTISKA KONFERENCE “2010. GADA ARHEOLOĢISKO PĒTĪJUMU BALTĶRIEVIJAS TERITORIJĀ REZULTĀTI”

2011. gada 12.–13. maijā Minskā norisinājās starptautiska zinātniski praktiska konference, kurā tika prezentēti baltkrievu arheologu 2010. gada pētījumu rezultāti. Konferenci organizēja Baltkrievijas Nacionālās zinātņu akadēmijas Vēstures institūts, tajā piedalījās pašmāju un ārzemju pētnieki. Darbs konferencē tika organizēts plenārsēdē un divās sekcijās.

¹ *Pichler T., Nicolussi K., Goldenberg G.* Dendrochronological analysis and dating of wooden artefacts from the prehistoric copper mine Kelchalm/Kitzbuhel (Austria) // *Dendrochronologia*. – 2009. – Vol. 27. – P. 87–94.

Pirmās sekcijas darbs bija veltīts akmens un bronzas laikmeta arheoloģijas problēmām, savukārt otrajā sekcijā tika nolasīti dzelzs laikmeta, viduslaiku un agro jauno laiku arheoloģijai veltīti referāti. Kopumā tika nolasīti 69 referāti.

Apkopojoša rakstura referātu par 2010. gada pētījumiem Baltkrievijas akmens un bronzas laikmeta arheoloģiskajos pieminekļos nolasīja Jeļena Kalečica (*Елена Калечиц*). Par arheologu pētījumiem Latvijā referēja šo rindu autors.

Visvairāk arheoloģisko izrakumu Baltkrievijā 2010. gadā veikts dzīvesvietās. Olga Ļevko (*Ольга Левко*) referēja par pētījumiem Baltkrievijas rietumdaļā, Šklovas pilī. To gaitā tikušas atsegta Hodkeviču dzimtas pils iepriekš nepētītas 16.–17. gs. konstrukcijas – koka torņa pamati un valnis. Vadims Lakiza (*Вадим Лакиза*) ziņoja par apjomīgajiem izrakumiem Baltkrievijas rietumdaļā, Grodenskas HES zonā, kur viena objekta ietvaros izpētītas akmens un bronzas laikmeta liecības, kā arī viduslaiku perioda kultūrslānis. Ukrainas pārstāvis Andrejs Petrausks (*Андрей Петраускас*) referēja par 2009.–2010. gada pētījumiem Oļevskas pilskalnā, kur iegūta apjomīga 9.–10. gs. un 14.–17. gs. keramikas kolekcija.

Mazākā skaitā izrakumi veikti apbedījumu vietās. Interesi izraisīja Jūlijas Jurkavecas (*Юлия Юрковец*) referāts par Komatavas viduslaiku kapsētu, kurā atsegta vairāk nekā 300 apbedījumu. Andrejs Vaicahovičs (*Андрэй Вайцяховіч*) referēja par izrakumiem Biruļu kapulaukā, kur trīs uzkalniņos izpētīti 10.–12. gs. apbedījumi.

Piecas arheoloģiskās apzināšanas ekspedīcijas 2010. gadā notikušas akmens laikmeta arheoloģiskajos pieminekļos dažādos Baltkrievijas apgabalos. Par Brestas apgabala apzināšanas ekspedīcijas rezultātiem referēja Aļona Kasjuka (*Алена Касюк*), par Mastovas arheoloģiskajiem pieminekļiem – Vitaljs Ašeičikss (*Віталь Ашэйчык*). Savukārt Sergejs Dernovičs (*Сергей Дернович*) ziņoja par apzināšanas rezultātiem 9.–12. gs. apmetnēs Biruļu apkārtnē, kur neliela izmēra šurfos noteiktas kultūrslāņa robežas.

Interesanti bija konferencē nolasītie tematiskie ziņojumi – pie tiem jāpieskaita Latvijas pārstāves – Latvijas Nacionālā vēstures muzeja speciālistes Baibas Dumpes referāts par Tērvetes pilskalna dzelzs laikmeta keramikai, kas raisīja lielu interesi baltkrievu kolēģos. Georgijs Štihaus (*Георгий Штихау*) referēja par 1968.–1969. gadā Kopisas pilskalnā iegūto 10.–12. gs. senlietu materiālu, ietverot to jaunāko atradumu kontekstā. Interesants bija Elonas Ļaškevičs (*Елона Ляшкевич*) referāts par Osovecas–2 apmetnes ihtioloģiskās kolekcijas pētījumu rezultātiem. Savukārt informāciju par pētījumiem Komatavas kapsētā papildināja Volgas Jemeljančikas (*Вольга Емельяничик*) referāts par šajā apbedījumu vietā izpētīto kapu antropoloģisko analīzi. Klātesošo ieroču pētnieku uzmanību piesaistīja skeletu ar kaujas ievainojumiem analīze. Savukārt kapsētā atrastās monētas analizēja Andrejs Karačs (*Андрэй Карач*).

Izrakumi Baltkrievijā 2010. gada sezonā visvairāk veikti dzīvesvietās, mazāk – apbedījumu vietās, savukārt arheoloģiskās uzraudzības darbi notikuši galvenokārt pilsētu vēsturiskajos centros. Izrakumi lielākoties tikuši veikti glābšanas un zinātniskās izpētes nolūkos, mazākos apmēros

noritējuši uzraudzības darbi. Tematiskos pētījumos baltkrievu kolēģi vairāk akcentēja materiālo kultūru, īpašu uzmanību pievēršot keramikai. Mazāk tika skarti sociālie, etniskie un vides jautājumi.

Konferences ietvaros tika sniegta intervija Baltkrievijas radio, kā arī apskatīti Minskas muzeji, tostarp Vēstures fakultātes muzejs. Tajā eksponētas fakultātes arheologu ekspedīciju kolekcijas, kas tiek izmantotas studentu praktiskajos semināros.

Tā kā arī Baltkrievijas teritorijā pēdējos gados arvien aktuālāka kļūst cīņa pret mantraču postošo darbību arheoloģiskajos pieminekļos, konferences noslēgumā tika pausts tās dalībnieku atbalsts pieņemtajai rezolūcijai par metāldetektoru lietošanas ierobežojumiem.

Padomju varas gados starp Latvijas un Baltkrievijas arheologiem pastāvējusi ciešā sadarbība līdz ar neatkarības atgūšanu bija apstājusī. Pēc ilgāka pārtraukuma institūta arheologi viesojās Baltkrievijā 2011. gadā. Šogad tika noslēgts sadarbības līgums starp LU Latvijas vēstures institūtu un Baltkrievijas Nacionālās zinātņu akadēmijas Vēstures institūtu, kas varētu sekmēt pieredzes un zinātniskās literatūras apmaiņu un arheologu kontaktus tuvākā nākotnē. Konference bija lieliska iespēja uzzināt jaunākos arheoloģisko pētījumu rezultātus un ievirzes Baltkrievijā, kā arī Ukrainā un Polijā. Tāpat noderīgi bija iegūtie kontakti ar kaimiņvalstu kolēģiem. Konferencē nolasītos referātus plānots publicēt rakstu krājumā.

Rūdolfs Brūzis

STARPTAUTISKĀ KONFERENCE “BAZNĪCA–ZINĀTNE–SABIEDRĪBA: MIJIEDARBĪBAS JAUTĀJUMI”

2011. gada 25.–27. maijā Ukrainas galvaspilsētā Kijevā notika kārtējā – jau devītā starptautiskā zinātniskā konference “Baznīca–zinātne–sabiedrība: mijiedarbības jautājumi”. Lasījumi veltīti baznīcas vēsturniekam, arheogrāfam un bibliogrāfam, Pleskavas, Vidzemes un Kurzemes arhibīskapam (1816–1822), vēlāk Kijevas un Galicijas metropolitam (1822–1837) Jevgēņijam (Jefimijis Bolhovitinovs, 1767–1837). Konferenci organizēja Nacionālais Kijevas Pečoru kultūrvēsturiskais liegums, Ukrainas Zinātņu akadēmijas Arheoloģijas institūta Kijevas arheoloģijas centrs un Kijevas Garīgā akadēmija un seminārs.

Konferences referāti skāra ļoti plašu ar baznīcas vēsturi saistītu jautājumu loku. Galvenās tēmas organizatori bija sagrupējuši piecos lielākos blokos:

- 1) Baznīcas vēstures izpētes historiogrāfiskās, avotpētnieciskās un metodoloģiskās problēmas;
- 2) Baznīcas vēstures aktuālie jautājumi;
- 3) Personība un baznīca: vēsturiski biogrāfiskie meklējumi;
- 4) Arheoloģiskie pētījumi baznīcas pieminekļos;